

11 March 2020

Προς την Αξιότιμη Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κα. Ursula von der Leyen,

Κυρία Πρόεδρε,

Συντάσσουμε αυτήν την επιστολή για να φέρουμε στην προσοχή σας την δυσλειτουργία στην παροχή βασικών υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας και υποστήριξης σε εκατομμύρια ανθρώπους, ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρία, παιδιά και άλλες ευάλωτες ομάδες στην Ευρώπη, που μπορεί να επέλθει καθώς εξαπλώνεται ο COVID-19.

Σε ολόκληρη την ήπειρο, όπως και στους υπόλοιπους τομείς, οι φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών λαμβάνουν απίστευτα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, την υποστήριξη και την συνοχή των υπηρεσιών. Η ανάγκη αυτή είναι ακόμη πιο σημαντική δεδομένης της φύσης της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, η οποία συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών φροντίδας, υποστήριξης και υγείας σε άτομα που μπορούν να διατρέχουν πολύ μεγαλύτερο κίνδυνο για το COVID-19 από τον γενικό πληθυσμό, συμπεριλαμβανομένων π.χ. πολλών ηλικιωμένων, ατόμων με αναπηρίες και άλλα ευάλωτα άτομα.

Γίνεται όλο και περισσότερο σαφές ότι τόσο σημαντικά αλλά και βασικά μέτρα είναι πλέον ανεπαρκή. Στην Ιταλία, έχει ήδη σημάνει συναγερμός γιατί έχει προκληθεί πάγωμα δραστηριοτήτων για πολλούς φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών στο βόρειο τμήμα της χώρας, κυρίως λόγω των δυσχερειών χρηματοδότησης και στελέχωσης. Με την αυξανόμενη εξάπλωση του COVID-19, είναι μόνο θέμα χρόνου, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι παροχείς κοινωνικών υπηρεσιών στην Ιταλία να μεταφερθούν σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, με μεγαλύτερο αντίκτυπο σε χώρες με λιγότερο ισχυρά συστήματα κοινωνικής στήριξης. Σήμερα, υπάρχουν λίγα έως καθόλου στοιχεία για σχέδια με λεπτομέρειες σε επίπεδο κρατών μελών για να βοηθήσουν τον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών ή τις τοπικές αρχές τους να αντιμετωπίσουν το ξέσπασμα του COVID-19.

Η εξάπλωση του COVID-19 θα δημιουργήσει σημαντικές προκλήσεις για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών με διάφορους τρόπους. Από τη μία πλευρά, αναμένεται ότι η ζήτηση για υποστήριξη θα αυξηθεί λόγω τόσο της αυξημένης ασθένειας όσο και της πρόωρης απελευθέρωσης πολλών ασθενών που νοσηλεύονται επί του παρόντος στα νοσοκομεία. Ταυτόχρονα, η παροχή υπηρεσιών θα μειωθεί στο βαθμό που πολλές υπηρεσίες απλώς δεν θα μπορούν να παρασχεθούν - όπως συμβαίνει ήδη σε ορισμένες περιοχές της Ιταλίας.

Η Ευρώπη έχει ήδη σημαντικούς καταλόγους αναμονής και έλλειψης προσωπικού σε θέματα κοινωνικής μέριμνας και υποστήριξης στις περισσότερες, αν όχι σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Ο δυνητικός κίνδυνος ότι έως 20% των εργαζομένων θα είναι ανίκανοι να εργαστούν, θα έχει σημαντικές συνέπειες για ένα ήδη εξαιρετικά επιβαρυσμένο εργατικό δυναμικό. Το γεγονός ότι πολλές, αν όχι όλες, οι χώρες απαιτούν εξειδικευμένο προσωπικό στην κοινωνική μέριμνα θα οδηγήσει πολλούς παρόχους υπηρεσιών να κλείσουν νομικά.

Η παροχή επαρκούς εξοπλισμού για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (μάσκες, γάντια κ.λπ.) είναι επίσης προβληματική, δεδομένου ότι το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης έχει προτεραιότητα επί του παρόντος, αυξάνοντας έτσι τον κίνδυνο μετάδοσης της ιού. Εν ολίγοις, υπάρχει σημαντικός κίνδυνος (και αποδεικτικά στοιχεία) ότι ο COVID-19 θα μπορούσε να οδηγήσει στη μερική κατάρρευση του συστήματος υπηρεσιών περίθαλψης και υποστήριξης, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων που κινδυνεύουν περισσότερο από το COVID-19, καθώς και την ισορροπία υγείας, απασχόλησης και επαγγελματικού και οικογενειακού βίου εκατομμυρίων ανθρώπων, οι οποίοι θα πρέπει να συμπληρώσουν το «κενό φροντίδας».

Εξίσου σημαντικό είναι να διασφαλίσουμε ότι το 11 εκατομμυρίων εργατικό δυναμικό των κοινωνικών υπηρεσιών της Ευρώπης - και εκατομμύρια εθελοντές - είναι σε θέση να παράσχουν την ασφάλεια και την υποστήριξη με ασφάλεια, να πληρώνονται για τις ώρες εργασίας τους και με αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας. Οι πάροχοι κοινωνικών υπηρεσιών χρειάζονται ουσιαστική στήριξη και συμβουλές σχετικά με το σχεδιασμό προσωπικού σε περίπτωση που δεν είναι πλέον σε θέση να διασφαλίσουν τους νόμιμους συντελεστές προσωπικού/χρηστών, την πρόσβαση στον απαιτούμενο εξοπλισμό (ιατρική, γάντια, μάσκες κλπ.) και τον τρόπο παροχής της απαραίτητης φροντίδας σε περίπτωση που οι πάροχοι υπηρεσιών φροντίδας παγώσουν ή κλείσουν τις δραστηριότητές τους.

Για να υπάρξει πρακτική αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης, απαιτείται δράση σε όλα τα επίπεδα.

Σας παροτρύνουμε, συνεπώς, να διασφαλίσετε ότι θα υπάρξει συντονισμένη προσπάθεια σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την υποστήριξη άμεσων μέτρων έκτακτης ανάγκης στα κράτη μέλη, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχής παροχή κοινωνικής μέριμνας και υποστήριξης σε όλη την Ευρώπη. Ως εκ τούτου, υποστηρίζουμε τις προτάσεις σας σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις και την ευελιξία στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Υποστηρίζουμε, επίσης, πάρα πολύ την πρότασή σας για πρωτοβουλία επένδυσης Corona Response Investment, η οποία περιλαμβάνει τη στόχευση των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και άλλων ευάλωτων τμημάτων των οικονομιών μας. Αυτό θα πρέπει επίσης να εξασφαλίσει μια ειδική συνιστώσα για την υποστήριξη της συνέχειας της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών σε ολόκληρη την Ευρώπη, αναφερόμενη στα συγκεκριμένα θέματα που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Ως κύριοι εκπρόσωποι του τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών σε ολόκληρη την Ευρώπη, καλούμε την Ευρωπαϊκή Ένωση να συμπεριλάβει σημαντικά προληπτικά και υποστηρικτικά μέτρα ώστε να αποφευχθεί η κρίση της υγείας να μετατραπεί σε κοινωνική κατάσταση έκτακτης ανάγκης, με πολύ βλαβερές συνέπειες στη ραχοκοκαλιά της κοινωνικής προστασίας των πλέον ευάλωτων ατόμων στην Ευρώπη. Θα βρείτε στο παράρτημα μια λίστα με τις προτεραιότητες που πιστεύουμε ότι πρέπει να αντιμετωπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση στο θέμα αυτό.

Ανυπομονούμε να συνεργαστούμε μαζί σας ή με τα αρμόδια μέλη που εσείς θα ορίσετε στην εύρεση συγκεκριμένων λύσεων σχετικά με τις ανάγκες των παρόχων κοινωνικής μέριμνας και υποστήριξης. Παραμένουμε στην διάθεσή σας.

Με τιμή,

Luk Zelderloo
Γενικός Γραμματέας EASPD

Jiří Horecký
Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Γήρανσης

In Copy

Mr Nicolas Schmit, Commissioner for Jobs and Social Rights

Ms Helena Dalli, Commissioner for Equality

Mr Janez Lenarčič, Commissioner for Crisis Management

Ms Stella Kyriakides, Commissioner for Health and Safety

Ms Ylva Johansson, Commissioner for Home Affairs

Ms Adina Vălean, Commissioner for Transport

Mr Paolo Gentiloni, Commissioner for the Economy